

Teknas innspill til statsbudsjettet 2024

Totalberedskap og kompetanse – koordinering med Kunnskapsdepartementet

Tekna viser til Totalberedskapskommisjonens rapport hvor det henvises til at det er *Behov for en nasjonal kraftsamling knyttet til kompetanse og utdanningsbehov* (sit). Tekna vil understreke betydningen av å bygge kunnskap og kompetanse for å sikre nasjonal beredskap i bredt. Mange av områdene med kompetansegap fordrer betydelig økt kompetanse innen teknologi og naturvitenskap.

Tekna mener det må igangsettes en kraftfull satsning på rekruttering til realfagene for å sikre nødvendig nasjonal kompetanse innen mange av områder som kommisjonen trekker frem.

Beredskap i kommunene

Tekna mener Totalberedskapskommisjonen har gjort et grundig arbeid med å vurdere sikkerhet og beredskap i bredt. I det sikkerhetspolitiske og geopolitiske landskapet med krig i Europa, energikrise, klimaendringer, demokratisk tilbakegang, globalisering, sett i sammenheng med nye sårbarheter og kapasitetsutfordringer som følge av økt digitalisering, demografiske endringer og urbanisering, er det stort behov for økt kompetanse for å forebygge og utvikle nye løsninger i møtet med de sårbarheter vi står overfor.

Tekna vil i denne anledning trekke frem det bildet vi ser i kommune-Norge når det gjelder å ruste kommunen til å sikre lokalbefolkningen. Det kan dreie seg om alt fra vann og avløp, ras- og skredhåndtering, utfall i digital infrastruktur, sikring av bygg og beredskapsmessig god arealutvikling med trygge veier og gode planløsninger. Dette krever høy avansert kompetanse i kommunene våre.

Tekna har gjennomført en egen undersøkelse om behovet for kompetanse for å løse blant annet klima-, miljø- og beredskapsutfordringer som kommunene har ansvar for. 56 prosent av kommunene sier at de i stor grad har oppgaver som står i fare for ikke å bli utført fordi de mangler folk med høy kompetanse i teknologi og naturvitenskap. For klima- og miljøoppgaver gjelder dette 44 prosent av kommunene.

Det utdannes for få med realfaglig og teknologisk avansert kompetanse, det er svært vanskelig for kommunene å rekruttere blant disse og det er krevende å beholde denne kompetansen over tid. Det er derfor behov for et større løfte for å rekruttere og å beholde slik kompetanse i kommunene.

Tekna mener Stortinget må be regjeringen snarlig komme opp med en plan for hvordan man skal håndtere det kompetansegapet vi ser i kommune-Norge for å sikre lokalbefolkningen god beredskap.

Forskning og utdanning

Tekna er svært fornøyd med ordningen med Nærings PhD. Det er likevel et langt større potensiale for denne ordningen og Tekna mener den offentlige finansierte andelen bør økes innen svært viktige og samfunnskritiske områder hvor det er behov for å bygge avansert kompetanse. Det gjelder samfunnskritiske områder knyttet til IT og IT-sikkerhet, forsvarsområdet, beredskapsområdet, ekom

mm. Tekna viser til svært lav rekruttering av norske kandidater. I det offentlig-private samarbeidet om totalberedskapen som vi ønsker oss, må det gis en form for kompensasjon for virksomheter som er villige til å bruke egne ressurser på samfunnets beredskap. Tekna mener det ligger et betydelig større uforløst potensial gjennom nærings-PhD. Vi visert til at det var 110 søkere til 50 millioner kroner i 2023, og kun 25 av disse fikk midler.

Tekna ber Stortinget øke potten til nærings-PhD og øke andelen offentlig finansiering i nærings-PhD-ordningen for å utløse flere søknader innen beredskap og dermed sikre at vi dekker behovet for avansert kompetanse innen nasjonale samfunnskritiske områder.

IKT-kompetanse er sektorovergripende. Kompetansen er avgjørende for å utvikle effektive og trygge digitale løsninger og ny teknologi.

Stortinget må be regjeringen vurdere å ha et samfunnsikkerhetsperspektiv innbakt i studieretninger innen teknologi og IT.

Stortinget har besluttet at IT-sikkerhet skal være en del av alle studier og også være en del av grunnopplæringen. I tillegg påpekes behovet for å øke kompetansen knyttet til datasikkerhet generelt i hele befolkningen. Stortinget har tidligere etterspurt en oversikt over satsningen. Det er behov for å vite både innen hvilke områder det er etablert kompetansetilbud og størrelsen på midler brukt på dette.

Tekna mener Stortinget må be regjeringen rapportere tilbake hvordan regjeringens egen strategi «Nasjonal strategi for digital sikkerhetskompetanse» blir fulgt opp og vurdere behovet for å forsterke innsatsen på dette området.

Jordskiftedommere Kap. 410/Post 22

Styrke rekruttering av dommerstillinger til jordskifterettene

Rekruttering til dommerstillinger i jordskifterettene har over flere år vært krevende mange steder i landet. Ofte er det ingen eller svært få kandidater. Som eksempel kan nevnes at det er flere utlysninger ved både Voss, Stord og Mosjøen, og det er få søkere som er kvalifisert for stillingene, noe som har medført at man søker etter konstituerende.

Denne utfordringen er alvorlig og prekær. Det er avgjørende for jordskiftedomstolenes kompetanse og rettssikkerheten, at man klarer å tiltrekke seg de beste kandidatene til dommerstillinger – de med lang og bred jordskiftefaglig erfaring.

Dette er kandidater med master i eiendom og er en ettertraktet yrkesgruppe i arbeidsmarkedet. Et av de viktigste virkemidlene for å tiltrekke seg dem vil være å tilby lønn på linje med tingrettsdommere.

Jordskiftedommere utnevnes til embetsmenn av Kongen i statsråd - på lik linje med dommere i de alminnelige domstolene - og er også omfattet av reglene om sidegjøremål, noe som begrenser muligheter til annet inntektsbringende arbeid.

På grunnlag av dette, og nevnte rekrutteringshensyn, bør derfor lønnen til jordskiftedommere etter Domstolsadministrasjonens og Teknas oppfatning være på samme nivå som tingrettsdommere.

Tekna mener Stortinget må be regjeringen igangsette et arbeid for å sikre at jordskiftedommerne blir lønnsmessig likestilt med tingrettsdommere slik at det blir en realitet senest i budsjettet for 2025.